

## חוק רישוי עסקים

חוק רישוי עסקים מחייב כל עסק המוגדר בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני אישור) התשנ"א 1995 בקבלת רישיון לפתיחתו וניהולו. רישיון העסק ניתן לאדם, למקום ולסוג העסק.

מתן רישיון העסק ע"י הרשות מבטיח כי ננקטו כל האמצעים והסידורים המתאימים להפעלתו התקינה של העסק עפ"י מטרות החוק וזאת לטובת הציבור הרחב ולטובת בעל העסק.

מתן הרישיון מבטיח בין היתר איכות נאותה של הסביבה, בריאות הציבור (תנאי תברואה נאותים), עמידה בדרישות חוק התו"ב, עמידה בדרישות שירותי הכבאות ועוד.

רק עסק המוגדר כטעון רישוי בצו רישוי עסקים חייב ברישיון עפ"י צו רישוי עסקים – רשימת העסקים החייבים ברישיון עסק הם – צו רישוי עסקים התשנ"ה 1995.

מקצת העסקים הפטורים מרישיון עסק הינם משרדים שונים של מקצועות חופשיים כמו עו"ד, רו"ח ועוד.

## מהו רישיון לניהול עסק?

על פי חוק רישוי עסקים תשכ"ח - 1968, כל עסק המוגדר כטעון רישוי בצו רישוי עסקים חייב ברישיון לפתיחתו ולניהולו.

רישיון לניהול עסק הינו האישור, הניתן על ידי הרשות המקומית לבעלים של העסק הנדון, לפתיחתו ולניהולו בהתאם לתנאים, חוקים ותקנות, הקיימים מכוח חוק רישוי עסקים, התקנות והצווים הנלווים אליו.

חשוב לדעת, התהליך לקבלת הרישיון לניהול עסק מתמשך תקופה ארוכה, מאחר שהדבר קשור בקבלת אישורים והסכמתם של גורמים רבים ומתן הסכמתם מותנה בבצוע דרישותיהם והתאמת העסק המבוקש לתקנות ולדרישות הגורמים השונים.

זיכרו: אי ביצוע הדרישות יגרור הוצאת סירוב למתן הרישיון ופתיחה בהליכים משפטיים

לתשומת לב, עסק המהווה "שימוש חורג" כהגדרתו בחוק התכנון והבניה, יהיה חייב בהוצאת היתר "שימוש חורג" כתנאי לסיום הליך הרישוי והוצאת רישיון עסק.

## מתי יש להגיש בקשה לקבלת רישיון ?

לפני פתיחת עסק חדש.

במידה וחל שינוי בעסק כגון – תוספת או צמצום בשטח העסק, שינויים בתכנית העסק (פנימיים וחיצוניים), תוספת או צמצום של סוגי העיסוקים או שינוי מהותי בעסק.

שינוי בעלות- כל העברת בעלות בעסק לאדם או לגוף אחר מזה הרשום ברישיון או בבקשה לרישיון מחייב הגשת בקשה חדשה.

## למי נחוץ רישיון לניהול עסק?

עסק מכל סוג שהוא - המוגדר בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי) התשנ"ה 1995, לרבות כל התיקונים שנעשו בו מאז פרסומו, חייב ברישיון.

לדוגמא: מסעדות, אטליזים, בתי קפה, חנויות ירקות, מזנונים, מאפיות, חנויות לממכר ממתקים, גלידה, עוגות ומשקאות קלים, בתי מלאכה מכל הסוגים, בתי חרושת מכל הסוגים, מוצרי מזון מכל הסוגים.

### עסקים טעוני רישוי

העסקים טעוני הרישוי נקבעו בצו רישוי עסקים התשנ"ה 1995, הצו בנוי מ- 10 קבוצות אפיון ואלו הן:

1. בריאות רוקחות וקוסמטיקה
2. דלק ואנרגיה
3. חקלאות ובעלי חיים
4. מזון
5. מים ופסולת
6. מסחר ושונות
7. עינוג ציבורי נופש וספורט
8. רכב ותעבורה
9. שירותי שמירה ואבטחה
10. תעשייה ומלאכה

בכל אחת מהקבוצות הנ"ל מפורטים בצו כל העסקים המאפיינים את הקבוצה כאשר מול כל עסק מפורט מסומנים משרדי הממשלה (נותני האישור), שיש לקבל את אישורם.

מחובת רישוי עסק פטורים משרדים שונים של מקצועות חופשיים כמו עורכי דין, רואי חשבון וכיו"ב. כמו כן פטורים מרפאות לסוגיהם השונים, סטודיו להתעמלות, חדרי ישיבות, בתי ספר, גני ילדים, בתי תכנה וכו'.

ישנם גם עסקים מתחום המסחר שאינם חייבים ברישיון לניהול עסק, כגון: מכירת צעצועים, מכירת חלקי חילוף חדשים לרכב, כלי בית, כלי כתיבה וכו'.

מומלץ לבדוק במדור רישוי עסקים את החובה בדבר הצטיידות ברישיון עסק, לפני פתיחתו.

#### עם זאת יודגש:

ניהול עסק מכל סוג שהוא בדירת מגורים או בכל מקום אחר שלא יועד לכך ע"פ היתר הבניה או התכנית התקפה, טעון בהוצאת היתר "לשימוש חורג" מאת הועדה המקומית לתכנון ולבניה. ניהול עסק הטעון שימוש חורג ללא היתר הנ"ל מהווה עבירה על חוק התכנון והבניה והעובר על כך צפוי להגשת תביעה משפטית, קנסות וצו פינוי.

#### אזהרה:

כל המפעיל עסק ללא רישיון וללא בדיקה מוקדמת במדור רישוי עסקים אם ניתן להוציא רישיון ומה הדרישות להוצאת רישיון, מסתכן בכך כי בקשתו לרישיון עסק לא תאושר וכנגד העסק ינקטו הליכים שיפוטיים עד כדי הוצאת צו סגירה שיפוטי וכל השקעתו עלולה לרדת לטמיון!

#### לתשומת לב:

רישיון עסק ניתן יהיה להוציא רק לאחר קבלת אישור כל נותני האישור וגורמי הרישוי הרלוונטיים לבקשה!

**תנאים לקבלת רישיון עסק**

מדור רישוי עסקים רשאי להתנות את אישור העסק, ההיתר הזמני של העסק או רישיון העסק. התניית אישור העסק יכולה להיעשות על ידי 3 סוגי התניות שמטרתן הבטחת קיום מטרת הרישוי של העסק:

תנאי מוקדם – תנאי אותו יש לקיים טרם קבלת היתר זמני או רישיון עסק.

תנאי ברישיון – יש רישיונות והיתרים שכוללים בתוכם תנאים שבעל העסק חייב לקיים באופן קבוע.

תנאי נוסף – תנאי שהתווסף לאחר הוצאת ההיתר הזמני או רישיון העסק ומחייב את בעליו.

#### קביעת תנאי

הגוף שסיפק את רישיון העסק רשאי להוסיף או לשנות תנאי ברישיון או בהיתר בכל עת. קביעה של תנאי זה או אחר מהווה חלק מתהליך ופיקוח הרישוי, דבר שמוביל פעמים רבות לערעור מצד בעלי אותו עסק או אנשים שמעוניינים ברישיון עסק וזאת משום ההשלכות הכלכליות הקשורות אל ביצוע תנאי זה או אחר.

#### שימוש חורג

בהתאם לחוק רישוי עסקים, רישיון לעסק יינתן רק לעסק שעומד בדיני התכנון והבנייה. יש מקרים מיוחדים בהם יש אפשרות לאשר 'שימוש חורג' המוגדר בחוק התכנון והבנייה כשימוש בנכס באותה תב"ע התקפה למקום של העסק.

לדוגמא: שימוש מסחרי בדירה המיועדת למגורים הוא 'שימוש חורג'. היתר שימוש חריג הינו תמיד זמני ובעליו של העסק יצטרך לחדש אותו מדי תקופה. יש תוקף ברור לשימוש חורג וזאת בהתאם לתקנות רישוי עסקים ואישורו של מהנדס וועדת תכנון ובניה.

#### רישיונות עסק – סוגים שונים

רישיון תקופתי – זהו רישיון אותו מספקים לתקופה מוגדרת (תקופה של שנה).

עד 15 שנים)

בתום תקופת הרישיון בעל העסק יצטרך לחדש את הרישוי וזאת בהתאם לכל התקנות הרשומות ברישוי עסקים.

היתר זמני- היתר זמני לעסק לתקופה מקסימאלית של שנה. היתר זה ניתן טרם מתן רישיון לתקופה ומחייב את אישור הגוף המאשר.

רישיון זמני- ניתן לעסק זמני ותוקפו פחות משנה. עסקים שבדרך כלל מבקשים סוג זה של רישיון הם עסקים הפועלים תקופה קצרה, כמו למשל קייטנות, קרקס ועוד.

הרשות המקומית יכולה לקבוע את סיומה של תקופת הרישיון מוקדם יותר מזה הרשום ברישיון התקופתי, כל עוד תקופת הרישיון תהיה שנה אחת לפחות.

### לבקשה לרישיון עסק יש לצרף את המסמכים הבאים:

תוכנית ב-5 עותקים. התוכנית תהייה ערוכה ע"י מהנדס/אדריכל/הנדסאי מורשה ורשם כחוק ועפ"י הנחיות להגשת תוכנית. (הנחיות ניתן לקבל במח' רישוי עסקים).

חוזה שכירות, קניה או נסח טאבו למקום.

צילום תעודת זהות של בעל העסק.

אם העסק מתנהל ע"י חברה או תאגיד, יש להצטייד בצילום תעודות רשם החברות, או/ו תזכיר התאגדות, תקנון החברה ואישור מרואה חשבון על מורשה החתימה.

לבתי אוכל יש להגיש פרשה טכנית על אופן הפעילות במקום, רישיון יצרן של שרות המזון, אישור התקנה/בדיקת מז"ח ע"י מתקין מוסמך, במידה ויש צורך.

התקנה או אישור פינוי בור מפריד שומן,

אישור כיבוי אש.

לגבי מוסכים, יש להמציא אישור משרד התחבורה,

מדריך להנגשת העסק בהליך הרישוי

מדריך להנגשת העסק בהליך רישוי העסק כמתחייב בחוק רישוי עסקים

נגישות

בתי עסק בהם ניתן שירות לציבור, צריכים להיות נגישים לאנשים עם מוגבלות, בהתאם לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (להלן – החוק או בחוק לרבות תקנותיו וצוו) על - מנת להבטיח זאת, נדרשים בתי העסק להראות, במסגרת הליך קבלת רישיון עסק או חידושו כי מתקיימות בהם התאמות הנגישות. להלן

דברי הסבר של הנציבות על הנגישות ברישוי עסקים: מידע נגישות ברישוי עסקים.

מהו עסק קטן ומהן ההנחיות הנגישות לעסק קטן בבניין קיים\*?

עסק קטן הוא עסק ששטחו עד 100 מ"ר ובתי אוכל ששטח הישיבה שלהם אינו עולה על 25 מ"ר.

מהו תהליך הנגישות לעסק קטן?

החוק מחייב מתן אישור על - ידי מורשה נגישות של הרשות המקומית כתנאי למתן רישיון עסק. בדיקות נגישות לעסקים קטנים: יבוצעו על ידי מורשה נגישות מבנים תשתיות וסביבה(להלן – מתו"ס) ומורשה נגישות שירות מטעם העירייה.

הכנת עסק קטן לבדיקה ובדיקתו תיערך על ידי בעל העסק לפי החוברת הנגשת עסק קטן – שווה להיות נגיש: חוברת הנגשת עסק קטן ומילוי טופס בדיקה לעסקים קטנים : טופס בדיקה לעסק קטן.

בעל העסק או מי מטעמו שביצע את הבדיקה בעסק יעביר את כל הטפסים הנדרשים לאגף תברואה ורישוי עסקים בעירייה.

ראה טפסים נדרשים תחת הוראות נגישות למורשי נגישות

באתר מרכז המידע לנגישות באתר נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

מהו תהליך הנגישות לשאר העסקים?

1. על בעל העסק לפנות למורשה נגישות מתו"ס ושירות לביצוע בדיקת העסק. רשימות המורשים שהוסמכו על ידי משרד הכלכלה נמצאות באתר משרד הכלכלה תעסוקת אנשים עם מוגבלות להלן קישורים:

מורשה נגישות מתו"ס – אדריכלים או מהנדסים.

מורשה נגישות מתו"ס- הנדסאים.

מורשה נגישות השירות- לחצו מורשה נגישות שירות.

2. מורשה הנגישות שביצע את הבדיקה בעסק יעביר את כל הטפסים הנדרשים לאגף תברואה ורישוי עסקים בעירייה. ראה טפסים נדרשים תחת הוראות

נגישות למורשי נגישות באתר מרכז המידע לנגישות באתר נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

3. לאחר קבלת כל מסמכי הנגישות הנדרשים, תתבצע בדיקת נגישות על ידי מורשה נגישות מטעם אגף תברואה ורישוי עסקים בעירייה, ודו"ח יועבר אל בעל העסק.

4. על בעל העסק לבצע את התאמות הנגישות הנדרשות על פי בדיקת הנגישות שבוצעה מטעמו, ועל פי דרישות נוספות ממורשה הנגישות של אגף תברואה ורישוי עסקים בעירייה ככל שיהיו.

5. ביצוע התאמות הנגישות עד למועדים המירביים שנקבעו בחוק מהווה תנאי לקבלת רישיון עסק!

6. בעסקים שהיו קיימים לפני כניסת התקנות, רשות הרישוי רשאית לתת היתר זמני עד להסדרת הנגישות וככל שיידרש במקרים חריגים להאריך את תקופתו.

#### הוראות למורשי הנגישות מטעם בעל העסק.

1. יש לבצע בדיקת נגישות המקום. לעסק בבניין קיים (שההיתר לבנייתו ניתן לפני 01/08/2009). הבדיקה תתבצע על פי טופס 33 קובץ בדיקת נגישות לבניין ציבורי קיים.

2. למקום הנמצא בבניין חדש אשר בקשה להיתר לבנייתו הוגשה אחרי 01/08/2009 יש לבדוק שאכן כל דרישות הנגישות לבניין בוצעו על פי החוק. ראו תקנות הנגישות לבניין חדש ולצרף את מסמכי הבדיקה.

3. בדיקת נגישות השירות תתבצע לעסק על ידי מורשה נגישות שירות על פי טופס 2 בדיקת נגישות השירות- כללי

4. את תוצאות הבדיקות יש לצרף לשאר המסמכים הנדרשים להוצאת רישיון עסק, וכן לצרף את הטופס למכלול הנגישות במסגרת רישוי עסקים. לטופס לחצו כאן . טופס זה ימולא על ידי

המורשה לנגישות מטעם העסק שביצע את הבדיקה, ויחתם על ידו ועל ידי בעל העסק, כפי שנדרש בטופס.

5. עסקים שברשותם מ- 5 מקומות ומעלה בבניינים קיימים בתפוצה ארצית יש לצרף גם את טופס 31 רשימת בניינים ציבוריים קיימים להנגשה.

6. כל מקום או שירות שקבל פטור או פטור מסוים מכל סיבה שהיא על פי דין, יש לצרף את אישורי הפטור.

7. לעסקים בהם נדרשות בדיקות נגישות נוספות, שאינן כלולות בטפסים הראשיים, יש לצרף את טופס הבדיקה המתאים המצוי באתר מרכז המידע לנגישות באתר נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

8. במקרה של שימוש חורג כהגדרתו בחוק התכנון והבנייה. ההתייחסות לעסק הינו כמו אל עסק בבניין חדש ואז על מורשה הנגישות מתו"ס לסמן בטופס לתכלול הנגישות במסגרת רישוי עסקים "בניין חדש (שימוש חורג בבניין קיים)" ולהגיש דו"ח בדיקה בהתאם לתקנות בניין ציבורי חדש.

9. יש להתעדכן [באתר הנציבות](#) בקשר לכל דרישה חדשה על פי כל דין בעת ביצוע בדיקות הנגישות.

בקשה לרישיון עסק יש להגיש אצל גב' יפה כהן במדור לרישוי עסקים בעירייה קבלת קהל : ימים א' וד' בשעות 16:00-18:00